

Univerzita J. E. Purkyně
Přírodovědecká fakulta

Katedra Informatiky
Matematický software
LS 2022/2023

Matematický software

Zápočtový dokument

Jméno: Jiří Stibor
Informatika – Historie pro vzdělávání
Kontaktní email: stibac01@gmail.com
Datum odevzdání: 30.06.2022
Odkaz na repozitář: https://github.com/stibi1/MSW_2022_Jiri_Stibor_Zapocet

Formální požadavky

Cíl předmětu:

Cílem předmětu je ovládnout vybrané moduly a jejich metody pro jazyk Python, které vám mohou být užitečné jak v dalších semestrech vašeho studia, závěrečné práci (semestrální, bakalářské) nebo technické a výzkumné praxi.

Získání zápočtu:

Pro získání zápočtu je nutné částečně ovládnout alespoň polovinu z probraných témat. To prokážete vyřešením vybraných úkolů. V tomto dokumentu naleznete celkem 10 zadání, která odpovídají probíraným tématům. Vyberte si 5 zadání, vypracujte je a odevzdejte. Pokud bude všech 5 prací korektně vypracováno, pak získáváte zápočet. Pokud si nejste jisti korektností vypracování konkrétního zadání, pak je doporučeno vypracovat více zadání a budou se započítávat také, pokud budou korektně vypracované.

Korektnost vypracovaného zadání:

Konkrétní zadání je považováno za korektně zpracované, pokud splňuje tyto kritéria:

1. Použili jste numerický modul pro vypracování zadání místo obyčejného pythonu
2. Kód neobsahuje syntaktické chyby a je interpretovatelný (spustitelný)
3. Kód je čistý (vygooglete termín clean code) s tím, že je akceptovatelné mít ho rozdělen do Jupyter notebook buněk (s tímhle clean code nepočítá)

Forma odevzdání:

Výsledný produkt odevzdáte ve dvou podobách:

1. Zápočtový dokument
2. Repozitář s kódem

Zápočtový dokument (vyplněný tento dokument, který čtete) bude v PDF formátu. V řešení úloh uveďte důležité fragmenty kódu a grafy/obrázky/textový výpis pro ověření funkčnosti. Stačí tedy uvést jen ty fragmenty kódu, které přispívají k jádru řešení zadání. Kód nahrajte na veřejně přístupný repozitář (github, gitlab) a uveďte v práci na něj odkaz v titulní straně dokumentu. Strukturujte repozitář tak, aby bylo pro nás hodnotitele intuitivní se vyznat v souborech (doporučuji každou úlohu dát zvlášť do adresáře).

Podezření na plagiátorství:

Při podezření na plagiátorství (významná podoba myšlenek a kódu, která je za hranicí pravděpodobnosti shody dvou lidí) budete vyzváni k fyzickému dostavení se na zápočet do prostor univerzity, kde dojde k vysvětlení podezřelých partií, nebo vykonání zápočtového testu na místě z matematického softwaru v jazyce Python.

Kontakt:

Při nejasnostech ohledně zadání nebo formě odevzdání se můžete obrátit nejlépe na tvůrce těchto zadání na Discord serveru Pavla Beránka (měli byste mít odkaz) nebo na emailu: *pavelberanek91@gmail.com*.

9. Integrace funkce jedné proměnné

Zadání:

V oblasti přírodních a sociálních věd je velice důležitým pojmem integrál, který představuje funkci součtů malých změn (počet nakažených covidem za čas, hustota monomerů daného typu při posouvání se v řetízku polymeru, aj.). Integraci lze provádět pro velmi jednoduché funkce prostou Riemannovým součtem, avšak pro složitější funkce je nutné využít pokročilé metody. Vaším úkolem je vybrat si 3 různorodé funkce (polynom, harmonická funkce, logaritmus/exponenciála) a vypočíst určitý integrál na dané funkci od nějakého počátku do nějakého konečného bodu. Porovnejte, jak si každá z metod poradila s vámi vybranou funkcí na základě přesnosti vůči analytickému řešení.

Řešení:

Využité funkce: Harmonická: $2 * \sin(8 * x)$ | Logaritmická: $\log(7 * x) + (2 / 7)$ |

Polynomická: $x ** 2 - 3 * x + 9$

Využité výpočty: Reimannova metoda `integrate.quadrature(function, x, y)` |

Simpsonova metoda `integrate.simpson(function(np.arange(x, y + z, z)), np.arange(x, y + z, z))` | Rombergova metoda `integrate.romberg(function, x, y)`

Výsledky funkcí:

Harmonic function		
Fun	Results	
Rie	0.20303986157367274	
Simp	0.1877390315322114	
Romb	0.20303986162869195	
Logarithmical function		
Fun	Results	
Rie	2.6179187959692247	
Simp	2.6765030223172497	
Romb	2.617918795889222	
Polynomic function		
Fun	Results	
Rie	6.833333333333332	
Simp	6.9735720000000006	
Romb	6.833333333333333	

1. Knihovny a moduly pro matematické výpočty

Zadání:

V tomto kurzu jste se učili s některými vybranými knihovnami. Některé sloužily pro rychlé vektorové operace jako NumPy, některé mají naprogramovány symbolické manipulace, které lze převést na numerické reprezentace (sympy), některé mají v sobě funkce pro numerickou integraci (scipy). Některé slouží i pro rychlé základní operace s čísly (numba).

Vaším úkolem je změřit potřebný čas pro vyřešení nějakého problému (např.: provést skalární součin, vypočítat určitý integrál) pomocí standardního pythonu a pomocí specializované knihovny. Toto měření proveďte alespoň pro 5 různých úloh (ne pouze jiná čísla, ale úplně jiné téma) a minimálně porovnejte rychlost jednoho modulu se standardním pythonem. Ideálně proveďte porovnání ještě s dalším modulem a snažte se, ať je kód ve standardním pythonu napsán efektivně.

Řešení:

Využité funkce: Derivace | Integrace | Skalární součet | Faktoriál | Násobení Maticí

```
| Sympy Library |
| Derivation = 3540 | Time to reach result = 0.046875(s)
-----

| Basic Python |
| Derivation = 3540.5040240020753 | Time to reach result = 0.0(s)

-----

| Scipy Library |
| Integration = (1.3333333333333335, 1.4802973661668755e-14) | Time to reach result = 0.0(s)
-----

| Basic Python |
| Integration = 1.3334333400001694 | Time to reach result = 0.015625(s)

-----

| Numpy Library |
| Scalar product = 210 | Time to reach result = 0.0(s)
-----

| Basic Python |
| Scalar product = 210 | Time to reach result = 0.0(s)

-----

| Math Library |
| Factorial of 55200 = 5646115017 | Time to reach result = 0.0625(s)
-----

| Basic Python |
| Factorial of 55200 = 5646115017 | Time to reach result = 0.640625(s)

-----

| Numpy Library |
| Matrix = [[ 825 22380 30015]
[ 9090 22890 29160]
[ 0 29085 30330]] | Time to reach result = 0.0(s)
-----

| Basic Python |
| Matrix = [[825, 22380, 30015], [9090, 22890, 29160], [0, 29085, 30330]] | Time to reach result = 0.0(s)
```

- Derivace vychází rychleji u základního pythonu, Integrace u knihovny Scipy, Skalární součet vychází rychlostně nastejno stejně jako Matice a u faktoriálu je opět rychlejší knihovna.

8. Derivace funkce jedné proměnné

Zadání:

Numerická derivace je velice krátké téma. V hodinách jste se dozvěděli o nejvyužívanějších typech numerické derivace (dopředná, zpětná, centrální). Jedno z neřešených témat na hodinách byl problém volby kroku. V praxi je vhodné mít krok dynamicky nastavitelný. Algoritmům tohoto typu se říká derivace s adaptabilním krokem. Cílem tohoto zadání je napsat program, který provede numerickou derivaci s adaptabilním krokem pro vámi vybranou funkci. Proveďte srovnání se statickým krokem a analytickým řešením.

Řešení:

Využitá funkce: `f = lambda x: x**2 + 3`

Následně provedena dopředná, zpětná a centrální derivace s a bez kroku

- Výsledek pro adaptivní krok 5

```
Input adaptive step(only numbers please): 5

| No Input forward = 8.525999999999993 | Input forward = 13.0 |
| No Input backward = 7.473999999999997 | Input backward = 3.0 |
| No input central = 7.999999999999995 | Input central = 8.0 |

Process finished with exit code 0
```

- Výsledek pro krok 8,9

```
Input adaptive step(only numbers please): 8,9

| No Input forward = 8.525999999999993 | Input forward = 97.0 |
| No Input backward = 7.473999999999997 | Input backward = -81.0 |
| No input central = 7.999999999999995 | Input central = 8.0 |
```

Input je ošetřen pouze na chybovost mezer a “,” místo “.”

10. Řešení obyčejných diferenciálních rovnic

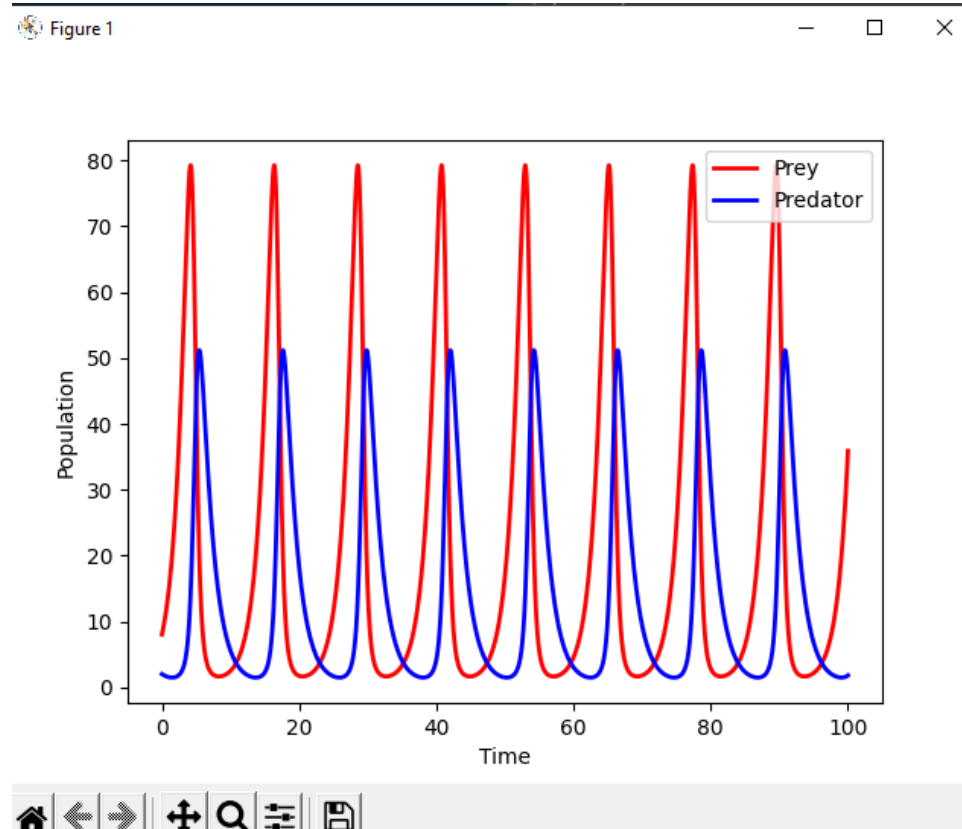
Zadání:

Diferenciální rovnice představují jeden z nejdůležitějších nástrojů každého přírodovědně vzdělaného člověka pro modelování jevů kolem nás. Vaším úkolem je vybrat si nějakou zajímavou soustavu diferenciálních rovnic, která nebyla zmíněna v sešitech z hodin a pomocí vhodné numerické metody je vyřešit. Řešením se rozumí vizualizace jejich průběhu a jiných zajímavých informací, které lze z rovnic odvodit. Proveďte také slovní okomentování toho, co lze z grafu o modelovaném procesu vyčíst.

Řešení:

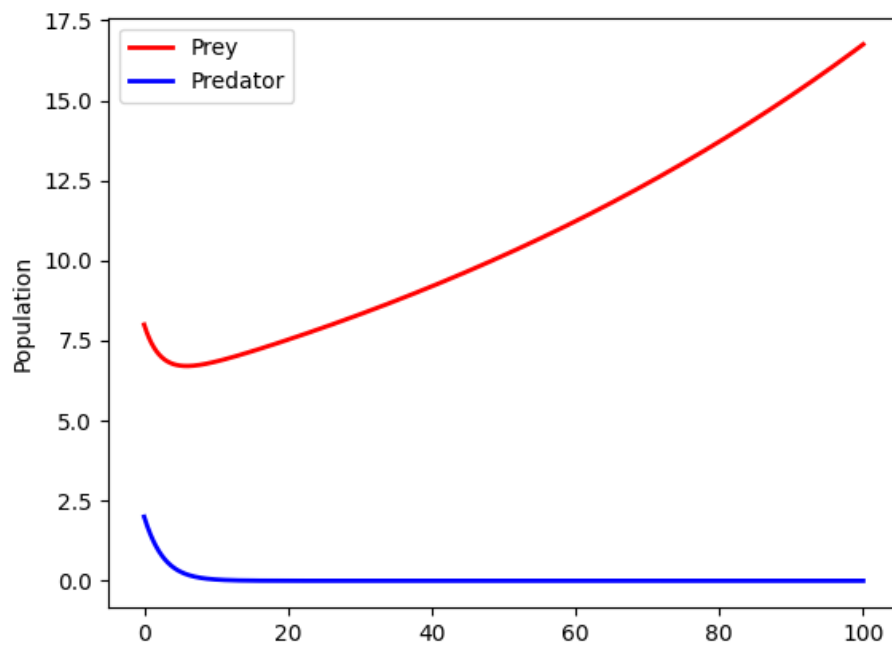
Využité funkce: Lotkúv-Volterrův model Predátora a kořisti dynamiky populace

Graf:

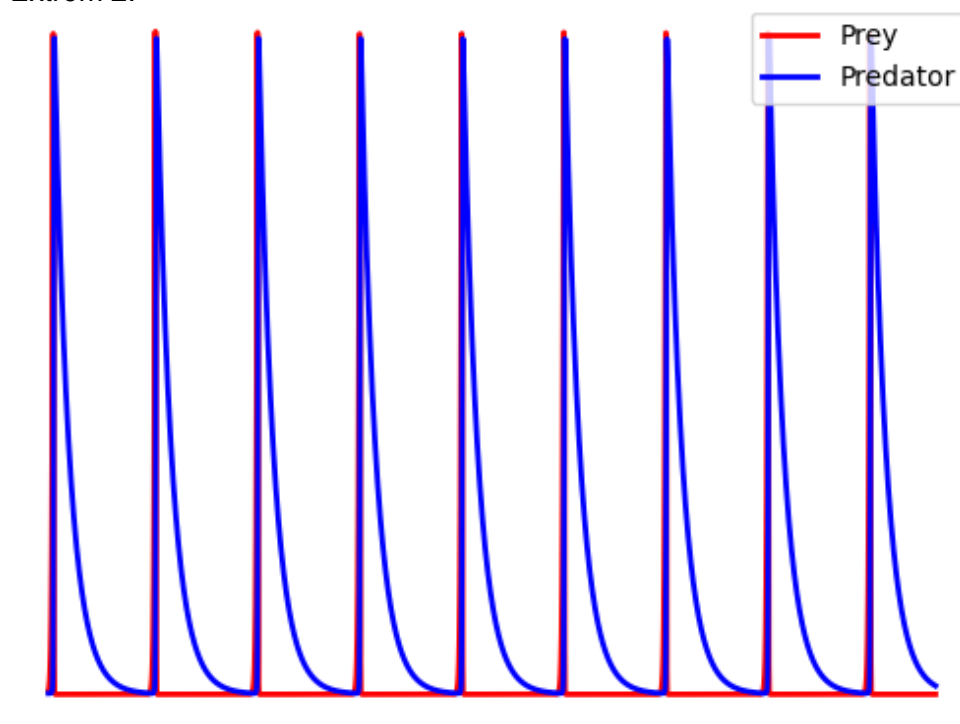

- Hodnoty jsou na sobě závislé aneb v případě nedostatku kořisti vymírá predátor a při nedostatku predátora se kořist přemnoží

Extrém 1:

Extrém 2:

3. Úvod do lineární algebry

Zadání:

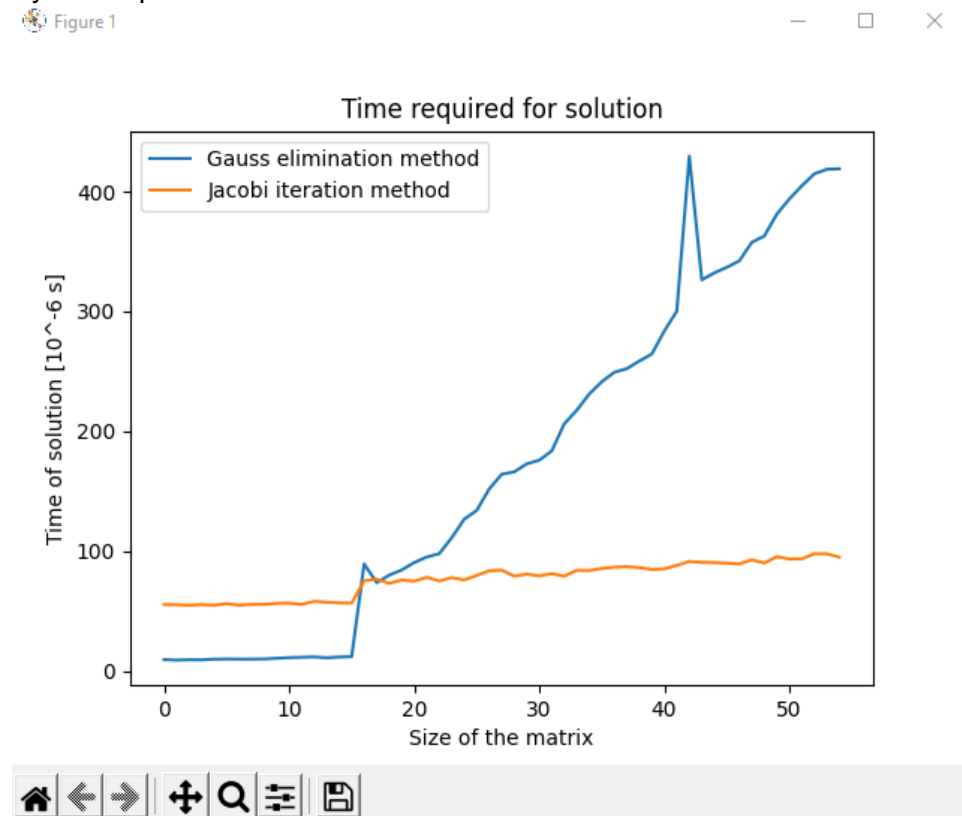
Důležitou částí studia na přírodovědecké fakultě je podobor matematiky zvaný lineární algebra. Poznatky tohoto oboru jsou základem pro oblasti jako zpracování obrazu, strojové učení nebo návrh mechanických soustav s definovanou stabilitou. Základní úlohou v lineární

algebře je nalezení neznámých v soustavě lineárních rovnic. Na hodinách jste byli obeznámeni s přímou a iterační metodou pro řešení soustav lineárních rovnic. Vaším úkolem je vytvořit graf, kde na ose x bude velikost čtvercové matice a na ose y průměrný čas potřebný k nalezení uspokojivého řešení. Cílem je nalézt takovou velikost matice, od které je výhodnější využít iterační metodu.

Řešení:

Využité funkce: Jacobi a Gauss

Výsledek pro velikost matice 54

- Výsledek pro velikost matice 24

Figure 1

